

Tóth Csaba*

A hatálytalan beadványok és a bíróságok hivatalos tudomása, avagy a Kúria Kpkf.39.486/2021/2. számú precedensképes határozata

„Mi az igazi tudás? A tudotról tudni, hogy tudjuk; a nem tudotról pedig tudni, hogy nem tudjuk.”
(Konfuciusz)

1. BEVEZETÉS

Ahogy a címből és az idézetből is kitűnik, alapvetően a tudásról lesz szó jelen tanulmányban. Ezen belül is a bíróságok hivatalos tudomásáról. Miből tájékozódhat a bíróság? Mit tekintünk hatálytalan nyilatkozatnak? Mit és miért kell tudnia a bíróságoknak a hatálytalan nyilatkozatokból? Ezen kérdésekre keresem a választ a Kúria Kpkf.39.486/2021/2. számú precedensképes határozata alapján.

A határozat elvi tartalma a következő: A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 614. § (3) bekezdése értelmében a hatálytalannak tekintendő nyilatkozatok tartalmát is annyiban figyelembe kell venni, hogy a Pp. 266. §-a értelmében a bíróságnak a hivatalos tudomása alapján rendelkezésre álló adatokat figyelembe kell vennie.

2. A JOGESET ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ TÉNYÁLLÁS

Az ügy előzménye a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatalánál indult. Adott ügyfél (későbbi felperes) kérelmet terjesztett elő pártfogó ügyvédi képviselőt engedélyezése és kizárás tárgyában. A kizárási kérelmet az Igazságügyi Minisztérium elutasította, a jogi segítségnyújtás tárgyában előterjesztett kérelmet pedig az elsőfokú hatóság rosszhiszeműsége hivatkozva utasította el. A felperes fellebbezett, és kizárási kérelmet terjesztett elő. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal a fellebbezéssel kapcsolatban eljárta, és az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Ezen döntéssel szemben a felperes bírósági felülvizsgálatot kezdeményezett, amelyben a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság járt el. A felperes keresetét elutasította a bíróság, az ügy pedig felülvizsgálati kérelem folytán a Kúria elé került, amely a megtámadott ítéletet hatályon kívül helyezte

és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította. Az elsőfokú bíróság a Kormányhivatal határozatát megsemmisítette, és új eljárásra kötelezte. Ebben az eljárásban a Kormányhivatal megállapította kizártságát a fellebbezés elintézéséből és az alperesnek (Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal) további ügyintézés céljából megküldte az eljárás iratait.

A felperes személyesen beadott keresetlevelében kérte, hogy az alperest kötelezzék az ügyben történő eljárásra, illetve határozathozatalra, mivel a keresetlevél beadásának időpontjáig nem bírálta el a felperes fellebbezését. Költségmentességi formanyomtatvány csatolásával kérte költségmentesség engedélyezését.

Az elsőfokú bíróság hiánypótlásra hívta fel a felperest, mivel nem volt megjelölve azon jogszabályhely, amely a bíróság illetékességét támasztja alá, illetve a fellebbezési eljárás tárgya is hiányzott. Ezeket a hiányosságokat a felperes pótolta. A pontosított kereseti kérelmet azonban továbbra is hiányosnak találta a bíróság: nem szerepelt a keresetlevelében, hogy mikor, milyen tárgyban indult az alperesnél az eljárás, hiányzott az igazolás arról, hogy az alperes valóban megkapta az ügy iratait, illetve a felperes kihagyta a közigazgatási szerv azon eljárási cselekményeit, amelyek tudomása szerint megtörténtek. Hiányoztak továbbá bizonyítékok és egyéb tényállításokhoz kapcsolódó nyilatkozatok is. A felperes e-mailben kérte a bíróságtól a hiánypótlásra megállapított határidő meghosszabbítását, és jelezte, hogy az alperes a jogi segítségnyújtás iránti kérelmét elutasította, vagyis időközben okafogyottá vált a peres eljárás.

A bíróság a felperes keresetlevelét visszautasította, mivel a felperes joghatályos beadványt nem terjesztett elő határidőben és a hiányosságokat nem pótolta. Az e-mailben kért hosszabbítási kérelmet és a benne foglalt információkat a bíróság nem vette figyelembe, mivel ebben a formában hatálytalannak tekintette. Egy kiegészítő végzéssel a felperes költségmentesség iránti kérelme is elutasításra került.

A felperes fellebbezett mindkét végzéssel szemben. Elsődlegesen a végzések megváltoztatását, a keresetlevél visszautasításának mellőzését és a bíróság kötelezését kérte az eljárás lefolytatására. Másodlagosan a végzések hatályon kívül helyzését és a bíróság új eljárásra való kötelezését kérte. Előadta,

* PhD-hallgató, Miskolci Egyetem, Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola.

hogy a bíróság indokolási kötelezettségének nem tett eleget, továbbá, hogy a bíróság nem vette figyelembe, hogy az akkori veszélyhelyzetben nem lehetett a bíróságon személyesen beadványt előterjeszteni, és mivel a bíróság sem tartott be maradéktalanul minden határidőt, így a felperes beadványa is elkészült. Előadta, hogy a keresetlevél hiányosságait pótolta, amit pedig nem tudott pótolni, azokat a bíróságnak kellett volna beszerezni, mivel az adott igazolás az alperesnél van, amelyet csak a bíróság tud beszerezni és ezt kifejezetten kérte is a beadványában a felperes.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás keretében megállapította, hogy a felperes jogorvoslati kérelme alapos és az elsőfokú bíróság jogszerűtlenül utasította vissza a keresetlevelet. Többek között szükségtelen volt a hiánypótlásra felhívás és a keresetlevél tartalmából egyértelmű volt, hogy a felperes mulasztási pert indított, egyebekben pedig helyesen adta elő érveit. Mindezek alapján tehát a hiánypótlásokra való felhívások szükségtelenek voltak. A Kúria kiemelte, hogy ugyan az e-mail formájában benyújtott beadvány hatálytalan beadványnak minősül, azonban ekképpen a bíróságnak hivatalos tudomása lett az eljárás okafogyottá válásáról. A bíróság tehát a hivatalos tudomásszerzés miatt köteles lett volna figyelembe venni ezen tényeket, hiszen a Pp. 266. § (2) bekezdése értelmében a hivatalból ismert tényeket akkor is köteles figyelembe venni a bíróság, ha azokra a felek nem hivatkoztak, vagyis a bíróság jogsértő módon járt el az ügyben.

A Kúria mindezek alapján az elsőfokú bíróság végzését hatályon kívül helyezte és új eljárás lefolytatására, valamint új határozat hozatalára kötelezte. A költségmentesség tekintetében is azt állapította meg, hogy jogszerűtlen volt, hiszen maga a keresetlevél visszautasítása is az volt.

3. A KÚRIA HATÁROZATÁNAK ELVI TARTALMA

A Kúria precedensképes határozatának elvi tartalma akként összegezhető, hogy egy bíróság hivatalos tudomást szerezhethet hatálytalan beadványokból is, ekként a bíróságnak bármilyen e-mailben érkező iratból, beadványból, üzenetből származhat hivatalos tudomása. Ezt a következtetést a Kúria közigazgatási ügyben eljáró tanácsa különösebb jogi okfejtéssel nem támasztotta alá. A fő kérdés az, hogy ezt az értelmezést miképp lehet számonkérni a bíróságokon? A jogesetben részletezett tényállás szerint az alperesnek nem volt tudomása arról, hogy a felperes egy hatálytalan beadványban nyilatkozik olyan információról, amely így a bíróság hivatalos tudomására jut, és alapvetően megváltoztatja a keresetlevél és ezzel együtt a per sorsát. A Kúria hivatkozott határozata egyértelmű állásfoglalás mellett, hogy a bíróságokhoz bármilyen, e-mailben érkező információt hivatalból fel kell dolgozni, és az adott perben annak relevanciát kell tulajdonítani.

A Pp. 614. § (3) bekezdése alapján a beadvány elektronikus levélcímről történő benyújtása nem minősül elektronikus úton történő benyújtásnak, továbbá a bíróság csak e törvényben meghatározott esetben továbbíthat iratot a fél elektronikus levélcímére. Ez alapján, ha hatálytalan minősül egy beadvány, akkor logikus, hogy azt érdemben nem vizsgálja a bíróság. Pontosabban: nem volt kötelezettsége, azonban

a Kúria kifejtett határozata alapján most már köteles részletelesen megvizsgálni az e-mailben érkező beadványokat is, hiszen a benne foglalt információk hivatalos tudomására jutnak az e-mail beérkezéssel és megnyitásával. Ezzel meglátásom szerint a Pp. 614. § (3) bekezdésében írt rendelkezés értelmét veszti.

A polgári perjogi szakirodalom eddig megszorítóan értelmezte a hivatalos tudomás tartalmát.¹ Ezzel nem egyeztethető össze a Kúria ismertetett tartalmú határozata, mely olyan szempontból mindenképp mérőföldkönek tekinthető, hogy megnyitja a tudományos vita lehetőségét a bíróságok hivatalos tudomásának definiálását, illetve a hatálytalan beadványok jogi sorsát és megítélését illetően.

4. „A TÖRVÉNY SZÖVEDÉKE MINDIG FÖLFESLIK VALAHOI”²

A Pp. 266. §-a szabályozza a bizonyítás nélkül megállapítható tények körét, melyek között megtalálhatjuk a bíróságok hivatalos tudomását a köztudomású tények mellett. Elsődlegesen érdemes e két fogalmat elhatárolni egymástól.³

A köztudomású tények fogalmát nem határozza meg a Pp., feltehetően ennek az a magyarázata, hogy csak általánosan lehetne kifejtetni a tartalmát, illetve az esetleges behatárolás korlátozhatná a gyakorlati alkalmazást is. A törvény tulajdonképpen annyit említ, hogy az lesz köztudomású tény, amit a bíróság is annak tekint. A szakirodalmi álláspontok alapján köztudomásúnak az a tény tekinthető, amelyet az emberek meghatározott csoportjai ismernek és egyébként valóban fogadnak el. A bíróság azonban ettől még nem mindenképpen rendelkezik ezeknek a tényeknek az ismeretével, sőt maga a bíróság is informálódik például az internetről vagy más forráshelyről. Nem kell bizonyítani a köztudomású tényeket, mi több, az sem feltétlen szükséges, hogy a fél a köztudomású tényről állítsa, mivel azokat a bíróság hivatalból veszi majd figyelembe. A bíró szubjektív értelmezésének és a személyes ismereteinek ugyancsak nagy szerepe lehet az eljárásban.⁴

A köztudomású tények tekintetében tehát csak akkor nem szükséges a bizonyítás,⁵ ha maga a bíróság is kinyilvánítja a rájuk vonatkozó tudomását. Ez azért is elengedhetetlen eleme a pernek, mert nincs garancia arra, hogy a köz tudomása abszolút megegyezne a valósággal, egyébként pedig az sem feltétlen biztos, hogy a bíróság olyan ismeretet szerzett, amely helyes. A Pp. 266. § (4) bekezdése értelmében a bíróság köteles

1 NAGY Adrienn: Bizonyítás. In: WOPERA Zsuzsa (szerk.): *Nagykommentár a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez*. Budapest, Wolters Kluwer, 2019.

2 József Attila költeményei – A magyar líra klasszikusai, Eszmélet. Budapest, Helikon Kiadó, 1998. 383.

3 DÖME Attila: A Pp. 266. §-ához írt magyarázat. In: PETRIK Ferenc (szerk.): *Polgári eljárásjog I–II. – Kommentár a gyakorlat számára*. Budapest, ORAC Kiadó, 2024.

4 Lásd bővebben CSIZMADIÁNE PETHŐ Tímea: A bírói szerepfelfogás jelentősége a bizonyításban. *Jogtudományi Közöny*, 2022/9., 369–377.

5 A bírók perbeli bizonyítási kötelezettségéről lásd bővebben DÖME Attila: A bizonyítás vezérelhetősége a polgári perben. *Jogtudományi Közöny*, 2021/4., 194–199.

tájékoztatni a feleket a határozatának meghozatala előtt, olyan tényeket vett alapul, amelyek tényállítás nélkül is (azaz köz-tudomás vagy hivatalos tudomás) révén alkalmazott, használt fel. Ezzel szemben pedig a feleknek továbbra is lehetősége nyílik az ellenbizonyításra.⁶ Ritkán, de előfordulhat, hogy a bíróságnak egyéb vizsgálódás nélkül is tudomása lehet olyan tényekről, amelyek a pert tekintve relevánsak, és amelyekről a hivatali működés során szerzett tudomást. Nem minősül hivatalos tudomásnak az a releváns ténybeli ismeret, amit a bíróság a felek indítványára beszerzett, más eljárásban felvett bizonyítás eredményét tartalmazó és a periratokhoz csatolt hivatalos iratokból merített,⁷ áll a Pp. 270. §-ában. A bíróság hivatalos tudomásán túl megkülönböztetendők az eljárás előrehaladását szolgáló releváns tények is (például, hogy a felek között már volt vagy éppen per van folyamatban azonos ténybeli alapon azonos jog érvényesítése tárgyában). Ebben az esetben a feleknek az előzetes tájékoztatása, illetve figyelmeztetése szükségtelen, mivel ezeket a tényeket a jogkövetkezmények relációjával már a tárgyalás előtt is figyelembe kell venni.

A tájékoztatás elmaradása, habár súlyos eljárási szabálysértésnek minősül⁸, a hatályos polgári eljárásjogi törvény értelmében nem fogja közvetlenül az ítéletnek a hatályon kívül helyezését eredményezni. A Pp. 373. § (4)–(5) bekezdései lehetőséget biztosítanak ilyen keresetváltoztatásra, illetve az ellenkérelem-változtatásra, ezenfelül pedig az utólagos bizonyításra is. Amennyiben a fél nem él ezzel a jogával, az eljárási szabálysértés nem bír majd az ügy érdemi elbírálására kiható jelentőséggel.⁹

Néhány releváns bírósági határozatot is érdemes megemlíteni: a Győri Ítéltábla Mf.30.065/2021/9. számú határozata a közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése tárgyában született. A határozat elvi tartalma szerint: „A Pp. 149. § (1) bekezdésének, a Pp. 183. § (1) bekezdésének és a Pp. 203. § (1) bekezdésének megsértésével előterjesztett beadvány, rendelkezésre bocsátott bizonyíték jogszabály erejénél fogva hatálytalan, a hatálytalan beadvány nem vehető figyelembe az ügy érdemi elbírálása során akkor sem, ha a bíróság a felet a hatálytalanság tényéről nem tájékoztatta.”

A Győri Ítéltábla a hatálytalan beadványokat elvi éllel elutasítja, és azokat a per elbírálása során nem veszi figyelembe. Ezzel összefüggésben feltehető az a teoretikus kérdés, hogy vajon mitől lesz 'hatálytalanabb' egy hatálytalan beadvány, mint a tanulmányban vizsgált jogesetben szereplő hatálytalan beadványok? Természetesen a két határozat elvi tartalmában különbözik, azonban az ítéltábla határozatában a mögöttes tartalom, vagyis az, hogy a hatálytalan beadványt abszolút

figyelman kívül kell hagyni, igencsak eltérő szemléletet mutat a Kúria határozatával szemben.

Ugyancsak releváns határozatot hozott a Fővárosi Ítéltábla a Gf.40.138/2022/6. számú határozat (társasági határozat bírósági felülvizsgálata) tárgyában. Elvi tartalma: „A bíróság felhívása nélkül a perfelvételi szakban csatolt beadvány hatálytalan, az abban foglaltak mellőzése helytálló”. Tehát ez esetben sem bír jelentőséggel egy hatálytalan beadvány, hiszen ahhoz joghatások nem fűződhetnek.

Még relevánsabb talán egy kúriai precedensképes határozat: a Kúria Pfv.20.670/2024/5. számú határozata közös vagydon megosztása (házastársi közös vagydon megosztása) tárgyában. Elvi tartalmát tekintve: „A hatálytalan beadványban igazolt teljesítőképességet nem lehet figyelembe venni [Pp. 149. § (1) bekezdés]”.

E három említett határozat elvi tartalma bár hasonló, mégsem hasonlítható össze teljes mértékben a górcső alá vett kúriai határozattal. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy ez utóbbi három határozat a jelen tanulmányban bemutatott Kpkf.39.486/2021/2. számú határozat után született. A Kúria jogegységesítő tevékenysége révén nemcsak konkrétumokat fogalmaz meg, de elvi jelentőségű, követendő mintát is nyújt a jogalkalmazóknak. Megítélésem szerint ebből az a következtetés vonható le, hogy a jelenlegi bírósági joggyakorlat szerint a hatálytalan beadványokkal semmilyen feladata nincs a bíróságoknak, hiszen nem bírnak jelentőséggel a jogvita elbírálásában.

Fontos azonban felhívni a figyelmet a Kúria Kvk.39.193/2024/2. számú precedensképes határozatára is, amelyet bírósági felülvizsgálat tárgyában hozott a következő elvi tartalommal: „A jogi képviselő nélkül eljárva, e-mail formájában közvetlenül a Kúrián benyújtott, tartalma alapján bírósági felülvizsgálati kérelemnek minősülő, de a Ve. 223. § (3) bekezdésében rögzített kötelező elemet nem tartalmazó bírósági felülvizsgálati kérelmet a Ve. 231. § (1) bekezdés c) és d) pontjában, valamint (2) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani”. Ebből a határozatból az következik, hogy az e-mail nem megfelelő platform a beadványok előterjesztésére, hiszen nem lehetséges az elektronikus aláírás és a dokumentumhitelesítés. Az e-mail formájában benyújtott beadványt tehát nem lehet figyelembe venni, mert ebben a formában hatálytalannak minősül. Ez a precedensképes határozat ekképpen ellentmond a Kpkf.39.486/2021/2. számú precedensképes határozatban foglaltaknak. A 2024-es kúriai határozatban a hivatalos tudomás fel sem merült, márpedig az tény, hogy megvizsgálta a Kúria az elektronikus levelet, ergo tudomása lett bizonyos információkról.

A tanulmány tárgyához újabb adalékul szolgálhat a Kúria Közigazgatási Kollégiumának 2/2021. (XI. 08.) KK véleménye, amelyet a jogszabályi előírásoknak nem megfelelő informatikai módon előterjesztett keresetlevél elfogadhatóságával kapcsolatban alkotott. A véleményben foglaltak szerint: „1. Nem kerülhet sor a keresetlevél visszautasítására, ha a jogi képviselővel eljáró felperes a keresetlevél benyújtásának jogszabályban előírt informatikai módon való előterjesztésében akadályoztatva volt. 2. Az eljáró bíróságnak egyedileg szükséges vizsgálni, hogy a keresetlevél Céglapun keresztül történő előterjesztése lehetetlen volt-e az IKR rendszer hibájából adódóan. A Céglapu működésének hibájára vonatkozó nyilatkozatot és

6 EH2002. 761. Ha a bíróság valamely ténymegállapítása a hivatalos tudomásán alapul, akkor erre a felek figyelmét fel kell hívni, mert a bíróság hivatalos tudomásával szemben is lehet helye az ellenkező bizonyításának (1952. évi III. tv. 163. §).

7 Vö.: MAGYAR ÁRON: A közjegyző előtti előzetes bizonyítási eljárásban keletkezett szakértői vélemény perjogi megítélése. *Magyar Jog*, 2024/10., 617–620.

8 BH2007. 12. 416. Az ügy érdemi elbírálására lényegesen kiható eljárási szabálysértésnek minősül, ha a bíróság a korábbi perben hivatalos tudomására jutott tényeket anélkül fogadja el valónak, hogy a hivatalos tudomás forrását megjelölve a felek figyelmét erre felhívna [rég Pp. 163. § (3) bek., 275. § (3) bek.].

9 DÖME I. M.

az azt alátámasztó bizonyítékot a jogi képviselőnek kell előterjesztenie kivéve, ha a hiba köztudomása vagy a bíróságnak tartós hibáról tudomása van.” Mindezek alapján megállapítható, hogy a jogszabályban előírt módon kell benyújtani a keresetlevelet. Ez alól abban az esetben mentesül az eljáró fél, ha akadályoztatva volt az előírt rendszer használatában, nyilván maga a rendszer hibája miatt, vagyis önhibáján kívül eső okból, de ezt szűkítve is kizárólag a rendszerhez köthető hiba folytán. Ezt a rendszerhibát pedig a jogi képviselőnek kell jeleznie nyilatkozat formájában, kivéve, ha a hiba köztudomása vagy a bíróságnak eleve tudomása van/volt a hibáról. Amennyiben tehát a fél – vagy jelen esetben a jogi képviselő – nem a jogszabályban meghatározott módon, platformon nyújtja be a keresetlevelet, akkor a keresetlevél visszautasításának van helye, mivel az ebben a formában hatálytalan beadványnak minősül.

5. EURÓPAI UNIÓS KITEKINTÉS

A határon átnyúló bizonyításfelvétellel kapcsolatosan is felmerült az elektronikus iratok, adatok joghatásának és a hitelesítés módjának a kérdése. 2020 novemberében a bizonyításfelvétellel és az iratkézbítésével kapcsolatos rendeletet fogadott el az Európai Parlament és a Tanács. A 2020/1784/EU rendelet 8. cikkelye kimondja, hogy az elektronikus formátumú iratok joghatással bírnak és azokat kötelező bizonyítékként elfogadni, különösen, hogyha egy decentralizált informatikai rendszeren¹⁰ keresztül történt meg a továbbításuk. A rendelet kimondja továbbá, hogy minősített elektronikus bélyegzőt vagy szintén minősített elektronikus aláírást is alkalmazhatnak az uniós polgárok,¹¹ felek, ezen jogukat pedig a 910/2014/EU rendelet¹² biztosítja számukra.¹³ Az új rendeletben is megjelenik az említett elektronikus rendszereknek az üzemzavara, amely – a Kúria általam példaként hozott egyik határozatához képest pont fordítva – lehetőséget ad arra, hogy eltekinthessenek az elektronikus kapcsolattartás alkalmazásától. Ilyen eset például a nagymennyiségű irattömeg továbbítása során elképzelhető, de itt is feltétel az, hogy más elektronikus, biztonságos platformon történjen a továbbítás,

vagy legvégső esetben postai küldeményként kerüljön elküldésre.¹⁴ Tehát az Európai Unió prioritásként tekint az effajta kapcsolattartásra és nem az úgymond hagyományos, papíralapú modell élvez elsőbbséget.¹⁵

Az viszont egyértelműen kitűnik az uniós jogalkotók gondolatmenetéből is, hogy az e-mail-alapú irattovábbítás nem megfelelő platform. A fentebb hivatkozott végrehajtási rendelet több bekezdésen át sorolja fel, hogy milyen feltételekkel és tulajdonságokkal szükséges kialakítani, illetve bevezetni az elektronikus kapcsolattartást biztosító rendszert. Több biztonsági előírást is tartalmaz, ezek között pedig igencsak kevés illik rá – hogy a legnépszerűbbet említsem – mondjuk egy Gmail szolgáltatásra. Habár megjegyzendő, hogy alapvetően a személyes adatok védelmében élen jár a Google és számtalan biztonsági funkcióval rendelkezik, azonban ezeknek a zöme csupán magát a felhasználót védi, illetve annak a felhasználói fiókját.¹⁶ Ettől azonban nem válik hivatalos levelezésre alkalmas rendszerré, hiszen nem rendelkezik minősített elektronikus hitelesítéssel, illetve aláírással sem.

Ezeket a fent részletezett újításokat egyébként az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye indította el.¹⁷ A sokszor hangoztatott egységes piac nyújtotta szabadságok teljes körű igénybevételét célozták meg. A vélemény 2.4. pontjában így fogalmaz: „Az EGSZB mindig is támogatta a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség EU-n belüli létrehozását, amelyhez többek között az igazságügyi és a polgári ügyekben történő együttműködéssel összefüggő intézkedéseket kell elfogadni, hogy a polgárokat és a vállalkozásokat ne akadályozza és ne tántorítsa el jogaik gyakorlásától a tagállamok igazságszolgáltatási rendszereinek összeegyeztethetlensége vagy összetettsége.”

Megemlíti továbbá, hogy a papíralapú kommunikáció költséges és lassú, évégett is szükséges egy olyan biztonságos elektronikus platform, amelyen keresztül ezek a problémák áthidalhatók.¹⁸

10 'decentralizált informatikai rendszer': az egyes tagállamok felelőssége mellett és irányítása alatt működő nemzeti informatikai rendszerekből és interoperábilis hozzáférési pontokból álló hálózat, amely lehetővé teszi a nemzeti informatikai rendszerek közötti biztonságos és megbízható, határokon átnyúló információcserét. Lásd Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/1784 rendelete (2020. november 25.) a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről (iratkézbítés) (átdolgozás) 2. cikk, Fogalom meghatározások, 2. pont.

11 Bíró Vivien Enikő: Az elektronikus aláírásra vonatkozó hazai és európai uniós szabályozás jogi aspektusai. *Magyar Jog*, 2024/12., 735–742. Lásd még RAUS Csaba: Elektronikus aláírások a közjegyzői eljárásokban. *Közjegyzők Közlönye*, 2020/4., 71–88.; NAGY János Krisztián: A biometrikus kézi aláírás. *Közjegyzők Közlönye*, 2020/2., 37–48.

12 Bővebben lásd Az Európai Parlament és a Tanács 910/2014/EU rendelete (2014. július 23.) a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről.

13 MUZSALYI Róbert: A határon átnyúló bizonyításfelvétel új szabályai. *Gazdaság és Jog*, 2021/5., 15.

14 MUZSALYI i. m. 15.

15 2022-ben meg is született az Európai Unió Bizottságának 2022/423 végrehajtási rendelete (2022. március 14.) az (EU) 2020/1784 európai parlamenti és tanácsi rendeletben említett decentralizált informatikai rendszer megvalósítására vonatkozó műszaki leírások, intézkedések és egyéb követelmények megállapításáról.

16 A Google számos biztonsági funkciót jelentett be: <https://nki.gov.hu/it-biztonsag/hirek/a-google-szamos-biztonsagi-funkciot-jelentett-be/> PARTI Katalin: Az elektronikus kommunikáció titkos megismerésével kapcsolatos jogszabályi garanciák Magyarországon. *Miskolci Jogi Szemle*, 2. Különszám, 2/2. szám, 2019. 302–314.

17 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – a) Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításfelvétel tekintetében történő, a tagállamok bírósági közötti együttműködéséről szóló, 2001. május 28-i 1206/2001/EK tanácsi rendelet módosításáról [COM(2018) 378 final – 2018/203 (COD)]; b) Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről (iratkézbítés) szóló 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról [COM(2018) 379 final – 2018/204 (COD)] (2019/C 62/09).

18 A magyarországi igazságszolgáltatás elektronizációjával kapcsolatos problémákat lásd GELENCSÉR Dániel: Eljárásjogi problémák az elektronikus kapcsolattartással összefüggésben. *Kúriai Döntések (BH) Fórum rovata*, 2017/9., 1338–1344.

A magyar igazságszolgáltatásra vetítve az itt olvasottakat megállapítható, hogy az elektronikus kapcsolattartási rendszerünk abszolút megfelel az európai uniós jogi előírásoknak. Amennyiben kizárólag a hazai igazságszolgáltatási eljárásokat vizsgáljuk, megállapítható, hogy a jogalkotó gondoskodott¹⁹ arról, hogy a magyar állampolgárok az elektronikus kapcsolattartási jogukkal élni tudjanak. Rendelkezésre állnak mind a jogi képviselővel eljáró, mind a jogi képviselő nélkül eljáró feleknek az elektronikus adattovábbításra különböző IT-rendszerek.²⁰ A kiszolgáltatottabb, jogi képviselő nélkül eljáró feleknek a Személyreszabott Ügyintézési Felületen egy egyszerű Ügyélkapu+ bejelentkezéssel elérhetők az iForm űrlapok, amelyek használatával törvényben biztosított elektronikus kapcsolattartási jogukkal élhetnek a felek.²¹

6. ÖSSZEGZÉS

A Kúria Kpkf.39.486/2021/2. számú precedensképes határozata szerint bár hatálytalan beadványnak minősül az, ha e-mailben érkezik valamely féltől egy beadvány, mégis figyelembe kell venni a benne foglalt információkat, hiszen

az e-mail megnyitásával hivatalos tudomást szerez a bíróság a beadványokban foglaltakról. Feltehető azonban a kérdés, hogy kötelezhető-e arra a bíróság, hogy minden e-mailt megnyisson? Tegyük fel, hogy a fél így küld üzenetet és egy beillesztett linken helyez el iratokat, egyéb információkat. Köteles-e a bíróság ezeket a linkeket megnyitni? Ugyanis köztudott, hogy bizonyos linkeket csálók használnak ahhoz, hogy adatokat szerezzenek, aminek a következménye zsarolás lesz. Ha jóhiszemű a fél és abszolút semmi rossz szándék nincs benne, akkor felelősségre vonható-e a bíróság azért, mert elmulasztotta megnézni az adott e-mailt vagy linket és így önhibából nem szerzett tudomást – elvileg – fontos tényekről?

Véleményem szerint a hatálytalan beadványokhoz semmilyen joghatás nem fűződik, azokat úgy kell tekinteni, hogy a fél az adott perbeli cselekményt, nyilatkozatot nem tette meg, a beadványt nem terjesztette elő. Persze, ha a fél a digitális állampolgárságról szóló törvényben biztosított jogával él és elektronikus kapcsolattartást választ, akkor sem az e-mail a megengedett platform, hanem a Személyreszabott Ügyintézési Felületen elérhető iFORM űrlapok²² használatával történhet mindez.

* * * Az Igazságügyi Minisztérium állásfoglalásai, jogértelmezései
az Alkotmánybíróság 60/1992. (XI. 17.) AB határozata értelmében kizárólag szakmai tájékoztatás érdekében készültek,
azoknak bíróságra vagy más hatóságra nézve nincs kötelező ereje. * * *

¹⁹ CSEMÁNÉ Váradiné Erika – VINNAI Edina: Az állam szerepe a digitális egyenlőtlenségek csökkentésében. *Miskolci Jogi Szemle*, 2020. 3. Különszám. 44–55.

²⁰ Bővebben: JUHÁSZ László: A felek, jogi képviselők és a bíróság közötti elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó szabályok kérdései. *Gazdaság és Jog*, 2016/11–12., 3–13.; vö.: TÓTH Gabriella: Az elektronikus kapcsolattartás szabályai a polgári eljárásokban a kodifikáció tükrében. *Jogtudományi Közlöny*, 2021/6., 297–304.

²¹ 2023. évi CIII. törvény a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól, III. Fejezet: Az elektronikus kapcsolattartás.

²² Egyéb űrlapokkal kapcsolatban részletesebben: TARPAI Zoltán: Űrlapok az elektronikus ügyintézésben. *Jegyző*, 2018/2., 32–33.; BEKECS Andrea: Az ügyfelek tájékoztatása az elektronikus ügyintézésről, a kapcsolattartás formáiról. *Jegyző*, 2018/2., 9–10.